

מבעד למסוה (שעורים בהסתכלות)

ואת שורותי
אלו רבותי,
אני כותב לא
במלון אף לא
בחשמליה, לא
ברכבת ולא
באניה, אלא

— שם על ראש הפסגה של הפירמיד
הגדול של המלך כיופס Cheops ז"ל,
שנבהו למעלה ממאתים וחמשים
מתר. כותב הנני את שעירי זה לא
על הניר ולא על הקלף אלא על גליון
פפירוס שעל שפת היאור ובכתב הר-
טומים ממש מלמעלה למטה ומלמטה
למעלה כמנהג מצרים, ואם פה ושם
יחיו לכם דברי סתומים וכספר החתום
תפנו לחברת העתיקות שלנו וכיחוד
לד"ר סוקניק והם יפתרו לכם את
ההקומות של מצרים...

ובעמדי כך בטרומים קראתי בפטום
בנפוליון בשעתו אל הפירמידים אשר
מסביבי: זה יתר מחמשת אלפים
שנה, שאתם הפירמידים עומדים ומחי-

כים ל"י לר' עומות שליט"א, ועכשיו
הריני מוכן ומזוכן לפניכם בפונטיין
פן וכמסוה שלי, ירדתי אליכם מצרימה
בימות החמה ולא כדרך התיירים
שבעולם, וסכנתי את נפשי ממש לטפס
עליכם, והכל בשביל מי? בשביל תל-
מידי ותלמידותי הרבים בארץ ובחו"ל,
כן ירבו!

ומה אניד לכם, רבותי? — תיכף
ברדתי מהחשמליה מול המלון האנגלי
הגדול "מינה-הויו" אשר לרגלי הפיר-
מידים היתה לי קבלת-פנים נהדרת
ואיזה מנינים של מורידרד ערבים הת-
נפלו עלי מכל צד מי בהכורו ומי
בנמלו, וכלם כלם בקשו להובילני אל
הפירמידים באורה חשוב ממש, וכלם
מדברים בשבעים לשון ומכבדים אותי
בתאר "לורד" וגם "ברון" (רק לא
ב"פוזמק" ו"בכית המרחץ" כמו בלונ-
דון!) והכל כהצי הנם, בשיללינגים
אחדים, ואחד מהם התיצב לפני בגאון:
"אנא שיד עברו" (אני השיך עברו),
והציע לנהש את גורלי (בכ"ת בערבית)
ובשנצלתי מידיהם בשלום זו המכה
האחת-עשרה של מצרים שאינה כתובה
בתורה, ברכתי, ברכת הנומל" וברחתי
עם המורה-דרך ה ע ב ר י שלי מד

בן-אשר עד קצה הפירמיד הגדול...
ושם עמדתי על פרשת-דרכים: מצד
אחד, ים גדול ורהב של חולות צהובים
(מדבר סהרה) המשתרעים אל אפק אין
סוף בלי נפש חיה, ומאידך גיסא—גד
ערן של מצרים, אוזנים גדול של חמד
בר, ערוגה אין-כופית של ירק ופרחים,
היאור מתפתל בה כנחש עקלתון ומסד
ביבו העיר קהיר, שיש בה כפי-
לים מיוצאי מצרים והמכילה במליון
והצי נפשות בני-אדם, פי שנים מכל
יושבי ארץ-ישראל...

וכשראיתי מסביבי את הפירמידות
הגדולות של המלך הפרון ושכנו המלך
מקרונים ושאר המלכים זכרתי את "פי-
תום ורעמסס" שבנו אבותינו כאן, ואור
לם עד מהרה שבתה שמחתי בשמעני מפי
המורה-דרך שלי, כי הפירמידות האלו
לא נבנו ע"י אהב"ג אב"ל, בהיות שאני
נעשיתי כאן לארכיאולוג שלם והשגתי
את התאר דוקטור, כמו חברי
שנסעו אמריקתה, ע"כ חקרתי ומצאתי
מיד בין הפירמידים הגדולים והמוצקים
פירמידה קטנה ורועועה, והבנתי שזוהי
בודאי עבודת ה ע ב ר י ת...

תיר ר' עומת לבקר את מצרים, מה
עשתה?—הלכה והעמידה אלפי מצרים
קטנים מהכפרים אשר מסביב כדי לחד-
פר מסביב ל ס פ י נ ק ס והפקידת
עליהם שוטרים זרודים בעם כימי אב-
תינו כדי לנקות את החול והאבק שכמו
את גופו עד הצואר במשך אלפי שנים,
ממש כמו שעשה הפרופיסוד סלושץ
מסביב ליד אבשלום בעירנו, ושם חצי-
טלמתי יחד עם הספינקס, לא על גמל
ולא על המורה, אף לא על "גאידי" ערבי
כדרך התיירות שלנו, אלא על גבי
הספינקס בעצמו, טפסתי על ראשו
ואחותי בזקנו, מהמת שחוטמו נעלם
משעה שנפוליון ירה בו, כשם שירה גם
ביד אבשלום, כידוע (אכן טבע משר-
נה היה לו לנפוליון זה, שהיה אוהב
תמיד לתת סנוקרת בחוטם של הכתים),
ומכיון שהספינקס הזה הוא סמל
החידה, צ פ נ ת פ ע נ ה זה
שבחומש שלנו פניתי אליו בשאלה
חמורה בהאי לישנא: הן זוכר אתה,
ידידי, עדיין את משה רבנו שהוציא
את בני-ישראל ממצרים, האם אינך
הושב שמשה זה טעה במחילת כבודו
טעות גדולה וגסה, ובמקום להוציא את
בני ישראל ממצרים היה צריך להוציא

את המצרים מארץ זו ולתור-
בילם אל "ה ב : ת ח ל א ו מ י"
שלנו? ...
ולא רק "הספינקס", כי אם גם
ה י א ו ר בכבודו ובעצמו התכוון לט-
ראתי, כי ידע כנראה שאני ממשפחתו
ומצאצאיו של משה רבנו, על כן נאה
גאה וכונימו עלו על כל גדותיו להשקות
ולתפרות את כל מצרים.
ואמנם בקהיר העתיקה זכיתי לראות
את תיבת-הגומא של הילד משה-רבנו,
שהראו לי ה"נאידיים" הערבים, ואף
גם שרידי השמלה של בת-פרעה וחסרה
רק יוכבד זו "המילדת הדיפלומטית"
הראשונה Diplomatic midwife
שתלתה את שלטה בחוצות ירושלים,
כידע...

ירדתי לגיזה (גשן בלע"ז) כאבותינו
לא על מנת להשתקע חלילה אלא כדי
לראות ולהינות כארץ המראה וארץ
זבת חלב ודבש האמתית, שיש
לנו עליה קו שאן כתוב וחתום
בגושפנקא-דמלכוזא של ה. מ. רעמסס
חשני או השלישי, איני זוכר בדיוק,
ומיד בבואי לגיזה נוכחתי לראות
כי אמנם צדקו דברי החכמים, שאמרו

שווהי ארץ גשן והא ראייה:
עשירי היהודים במצרים יושבים שם
עד היום תוה ובנו להם את "פיתום
ורעמסס" לכל ארך הנהר, והחיכלים
נהארמונות של מוסירי, קאטאווי פשה,
עומות פשה, גרין, קרמר וכיוצא בזה—
יוכיחו!
והשנית—זוהו העיקר! — חרי יש
ב"ה ב"גיזה" בית-מדרש ושמו בלע"ז
"קדינו פנטזיו" ומרב המתפללים וה-
מתפללות מבני עמנו נעשו שם שני
"מנינים" אחד למעלה ושבעה למטה,
ושם הם עורכים תקון חצות, כדבעי,
תקון רחל ותקון לאה... ואפילו שערי-
תפלה ננעלו שערי רקודים לא ננעלו,
והיה כלילה ההוא ויתסע בשופר גדול
של ה"ג'אז-באנד" ובאו האוברים
מחארת-אל-יאחוד והנדהים מ"עבא-
סיה" ומארדציה ויצאו במחולות מהד-
נים עפ"י "ולנסיה" ו"צרלסטון".
התזמרת מתחילה בסליחות, ויעבור ג'
פעמים והמרקדים עולים, להבדיל, כמו
הכתנים בשעתם, שעלו ביום הכפורים
זוג זוג זכר ונקבה שלובי זרוע אף
קדקוד—על דוכן הרקודים, בן פורת-
יוסף, ומספרם כמאת זוגות וכורעים
ומשתחווים עפ"י הנוסח החדש של

"הויות" הכאות מהורו ועד "סוש" ...
ואני ר' עומת הנמצא רוזק — לא
עליכם!—פח בנצרים נסיתי לעלות
על הבמה ולשמע אל הנהר ואל התפלה,
ואזני לקחה שכץ שיצאו מפי המרקד-
דים בקדש, כגון: "משכני אחריד
נרוצה" הביאני ח ח ד ר ה (עטבה
אל-הדרה) אל המזנון וכיוצא בזה, ואולם
זוג אחד, שהרגיש שאני אחד מעשרת
המרנגלים דחפני כאחוריו ואמר לי את
הפסוק: "בגפו יהוא ובגפו יצא", ואני
ירדתי במחילה מעל מרומי הבמה,
ועינתי אחרי התזמרת: "בריל ויעבר",
"בריל ויעבר", נוסח ספרד...

וכי ישאלו האפיקורסים לאן הולכים
ונעלמים צעירינו וצעירותינו בכל לילה
אחר חצות, וענו לכם: לא ל"פנטזיו"
ולא לגרופי אף לא ל"אזובקיה" ולא
למזבקה אלא למעלה מן ה ז מ ה
ל" Pelote Basque מקום "מקדש
מעט" לאחב"ג, להתערבות והתחרות
בכדור יד כמו במיוץ הסוסים, וכל מי
שנכנס מלא וגדוש יוצא ריק וחלוש
סתן יוצא מחרפתו, ורק בעל-הכבוד
שחוא בכחית "קיסו" ושמתו יוצא

ברכוש גדול, הוא וכל הנברות הקרושות
המשתתפות אתו בעסק...
וכשבא הכעל הביתה אכל וחפור-
ראש הוא מספר לאשתו את כל
ה ד ב ר י ם ה א ל ה ב ר"ת:
אל האמרי כי לא הזאתי דבר,
במזון רב יצאתי לחנותי השינני
האפילוטי-באסק לקח הכל.

הפצתי לספר לכם על עוד ענינים
חשובים מאד וכל הנסים והנפלאות
שראית ושמעתי ושמסרו לי חלמידי
מכאן מ"החדר" החדש אשר יסדתי
פח עכשיו, ואולם אין אני לדרכי
אלכסנדרית וע"כ אני אסצר הפעם
והמשך יבוא בשעורי הבעל"ט לכבוד
ראש השנה בשיבי אי"ה בשלום
הבית.

עז מות